

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. P. B.**, bytom S., proti žalovanému **1/ Mesto Spišské Vlachy**, so sídlom Spišské Vlachy, SNP 35, IČO: 00 329 657, zastúpeným JUDr. I. Č., advokátom so sídlom v S., **2/ M. H.**, bytom v K., **3/ Okresnému súdu Spišská Nová Ves**, so sídlom Spišská Nová Ves, Stará cesta 3, **4/ Krajskému súdu Košice**, so sídlom Košice, Štúrova 20, **o neplatnosť kúpnej zmluvy, vydanie bezdôvodného obohatenia a náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn.10 C 92/2007 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4 NcC 27/2010, v konaní o vylúčenie sudcov Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania vo veci, takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Krajského súdu v Košiciach JUDr. S. M., JUDr. Z. Š., JUDr. J. M., JUDr. P. T., Mgr. M. H., JUDr. Ľ. B., JUDr. E. B., JUDr. V. B., JUDr. L. B., JUDr. D. B., JUDr. L. C., JUDr. J. Č., JUDr. A. Č., JUDr. M. D., JUDr. L. D., JUDr. A. Ď., JUDr. Š. F., Mgr. D. F., JUDr. E. F., Mgr. J. F., JUDr. M. G., JUDr. Z. H., JUDr. M. H., JUDr. V. H., PhD., JUDr. A. H., JUDr. A. H., JUDr. J. Ch., JUDr. J. J., JUDr. O. J., JUDr. J. K., JUDr. A. K., JUDr. Z. K., JUDr. K. K., JUDr. Ľ. K., JUDr. V. K., JUDr. J. K., JUDr. S. M., JUDr. L. M., JUDr. A. M., JUDr. V. M., JUDr. V. M., JUDr. M. M., JUDr. D. M., JUDr. P. N., JUDr. K. N., JUDr. M. O., JUDr. R. R., JUDr. T. S., JUDr. J. S., JUDr. M. S., JUDr. D. S., JUDr. J. S., JUDr. J. S., JUDr. E. S., JUDr. Z. S., JUDr. A. Š., JUDr. F. Š., JUDr. A. T., JUDr. L. T., JUDr. P. T., JUDr. J. T., JUDr. J. V., JUDr. G. V., JUDr. T. V., JUDr. I. V., JUDr. F. Z. **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na uvedenom súde pod sp. zn. 4 NcC 27/2010 (vec Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 10 C 92/2007) .

O d ô v o d n e n i e

V konaní vedenom na Okresnom súde v Špišskej Novej Vsi pod sp. zn. 10C 92/2007 o neplatnosť kúpnej zmluvy, vydanie bezdôvodného obohatenia a náhradu škody, oznámili sudcovia Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi, že sú u nich dané dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci (§ 14 ods. 1, § 15 O.s.p.). V písomnom oznámení všetci zhodne uviedli, že vo veci sa cítia byť zaujatí pre pomer k účastníkovi konania, konkrétne žalobcovi 3/.

Sudcovia Krajského súdu v Košiciach, ktorý ako súd nadriadený mal rozhodovať o tom, či sú dané zákonné dôvody pre vylúčenie sudcov Okresného súdu v Špišskej Novej Vsi v podaní z 26. októbra 2010 rovnako oznámili skutočnosti pre vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci sp. zn. 4 NcC 27/2010. Uviedli, že uznesením Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi z 17. Júna 2010 (č.l. 162 spisu) bol o.i. pripustený vstup Krajského súdu v Košiciach ako účastníka konania na strane žalovaného, čo je skutočnosťou zakladajúcou pochybnosť o nezaujatosti sudcov senátu 4 Co pre ich vzťah k žalovanému a ďalej tiež, že uvedená skutočnosť predpokladá vylúčenie aj ďalších sudcov Krajského súdu v Košiciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Košiciach (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť uvedenej námietky z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1, 3 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj

právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to : 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu na prejednávanej veci alebo taký osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý pri všetkej mozgnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák.č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednávanom prípade splnené.

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces (cl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého slovenský preklad bol vyhlásený v oznámení Federálneho ministerstva zahraničných vecí pod č. 209/1992 Zb., ďalej len „dohovor“) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom. Súvislosťou medzi súdom, ktorý je založený na zákone, a jeho nezávislosťou, ako to vyjadruje článok 6 ods. 1 prvá veta dohovoru („každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu“), garantuje tento dohovor v celoeurópskom rozmere súčasne sudcovskú nezávislosť aj právo na zákonného sudcu.

Ústavná úprava súdnej a inej právnej ochrany v Slovenskej republike garantuje obdobne vyjadrené právo na spravodlivý proces [čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je uvedená ústavným zákonom c. 23/1991 Zb., ďalej len „listina“; čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uverejnenej pod č. 460/1992 Zb., ďalej len „ústava“, ktoré články dávajú každému možnosť (právo) domáhať sa /zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v /zákonom/ určených prípadoch na inom orgáne /Slovenskej republiky/]. do ktorého tiež zahrnuje aj právo na to, aby právna vec účastníka nebola odňatá zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny; čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré články postulujú, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a že príslušnosť súdu ustanoví zákon). Ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadruje zhadu (totožný zámer) na sudcovskú nezávislosť a právo na zákonného sudcu s právnym režimom podľa dohovoru (v obsahu týchto práv podľa dohovoru a podľa ústavy nemožno vidieť zásadnú odlišnosť). Potom platí, že v určitej právnej veci má rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania – pokiaľ by k tomu nebol daný zákonný dôvod – meniť nemal. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ktorý predstavuje výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu, stanovuje, aby zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov bol zákonný sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Sledovaný cieľ, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmazení hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý – nie nestranný – sudca (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Nc 26/2010).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehladať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre

ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbíрка nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležitá, ale nie rozhodujúca; určujúca je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Skutočnosti uvádzané sudcami Krajského súdu v Košiciach JUDr. S. M., JUDr. Z. Š., JUDr. J. M., JUDr. P. T., Mgr. M. H., JUDr. Ľ. B., JUDr. E. B., JUDr. V. B., JUDr. L. B., JUDr. D. B., JUDr. L. C., JUDr. J. Č., JUDr. A. Č., JUDr. M. D., JUDr. L. D., JUDr. A. Ď., JUDr. Š. F., Mgr. D. F., JUDr. E. F., Mgr. J. F., JUDr. M. G., JUDr. Z. H., JUDr. M. H., JUDr. V. H., PhD., JUDr. A. H., JUDr. A. H., JUDr. J. Ch., JUDr. J. J., JUDr. O. J., JUDr. J. K., JUDr. A. K., JUDr. Z. K., JUDr. K. K. JUDr. Ľ. K., JUDr. V. K., JUDr. J. K., JUDr. S. M., JUDr. L. M., JUDr. A. M., JUDr. V. M., JUDr. V. M., JUDr. M. M., JUDr. D. M., JUDr. P. N., JUDr. K. N., JUDr. M. O., JUDr. R. R., JUDr. T. S., JUDr. J. S., JUDr. M. S., JUDr. D. S., JUDr. J. S., JUDr. J. S., JUDr. E. S., JUDr. Z. S., JUDr. A. Š., JUDr. F. Š., JUDr. A. T., JUDr. L. T., JUDr. P. T., JUDr. J. T., JUDr. J.V., JUDr. G. V., JUDr. T. V., JUDr. I. V., JUDr. F. Z., ktorí vo svojich vyjadreniach uviedli, že sa cítia byť zaujatí, pretože žalovaným v konaní je Krajský súd Košice, resp. vzhľadom k tomu, že sú sudcom Krajského súdu v Košiciach a mohli by vzniknúť pochybnosti o ich nezaujatosti, neumožňujú prijať záver, že títo sudcovia sú z prejednávania a rozhodovania danej veci vylúčení. Iba tá skutočnosť, že určitá vec sa týka súdu, ku ktorému majú sudcovia len profesionálny, pracovný

vzťah nevytvára nežiadúci vzťah sudcu k veci, ktorý by ho diskvalifikoval z možnosti nestranne a nezávisle prejednať a rozhodnúť. K vylúčeniu sudcu nemôže viesť iba subjektívne vyjadrenie sudcu, že sa považuje za zaujatého. Postoje, pocity a motívy sudcu, s ktorými k rozhodovaniu pristupuje, bez toho, že sudca v rámci svojho subjektívneho vyjadrenia tvrdí také skutkové okolnosti, ktoré by objektívne nasvedčovali tomu, že má k veci alebo účastníkom konania alebo k ich zástupcom taký vzťah, ktorý by vzbudzoval dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti rovnako nie sú skutočnosťami, z ktorých by bolo možné pochybnosť o nezaujatosti vyvodit'.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil u sudcov Krajského súdu v Košiciach uvedených vo výroku rozhodnutia žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. relevantná, a ani z vyjadrení uvedených sudcov, ktorým vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie, nevyplývajú žiadne zákonné dôvody pre ich vylúčenie, Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovел vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol podľa ustanovenia § 16 ods. 1 druhá veta O.s.p. tak, že označení sudcovia nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

O sudcoch JUDr. M. K., PhD. JUDr. E. K., JUDr. Š. S. osobitne nerozhodol, pretože vo svojich vyjadreniach neoznámili žiadnu skutočnosť vo vzťahu k prejednávanej veci, k účastníkom, resp. ich zástupcom pre ktorú by boli vylúčení.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2010

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta